

УДК 342.5

Вікторія Юріївна ЦЕБИНОГА,

курсант 3 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7500-3378>

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ

Поряд з державними органами, що вирішують поточні й перспективні питання з господарського будівництва, культури, науки, освіти, обороноздатності, державної безпеки, зовнішньої політики тощо, є і такі, які створюються для охорони й захисту права, тобто для здійснення правоохоронної функції.

Цьому виду функції притаманні певні ознаки. Перша полягає в тому, що вона може здійснюватися не у будь-який спосіб, а лише за допомогою застосування юридичних заходів впливу. До них належать заходи державного примусу (попередження і припинення) та стягнення.

Іншою суттєвою ознакою виступає те, що застосовані під час її здійснення юридичні заходи впливу мають суворо відповідати закону чи іншим правовим нормам – лише останні можуть допускати застосування конкретного заходу впливу і чітко визначати його зміст. При цьому правоохоронна функція реалізується у встановленому законом порядку й з дотриманням певних процедур. В усіх випадках ухвалення рішень про застосування чи незастосування юридичних заходів впливу законом передбачено конкретні правила, які підлягають неухильному дотриманню.

Крім того, правоохоронна функція здійснюється з боку спеціально створених державних органів. Ці органи комплектуються відповідним чином підготовленими фахівцями в різних галузях. В їх розпорядження надаються необхідні матеріально-технічні засоби, а їх організація і діяльність детально й усебічно регламентуються в законодавчому порядку. Усе це в сукупності спрямовано на забезпечення оперативності, обґрунтованості, законності і справедливості вжитих такими органами заходів для охорони права.

Отже, правоохоронна функція безпосередньо пов'язана з таким терміном, як «правоохоронна діяльність». Щодо останнього відмітимо, що на сьогодні не існує чіткого нормативного закріплення даної правової категорії, лише існують загальноприйняті визначення, які широко використовуються в юридичній літературі. Зазвичай, серед головних завдань правоохоронної діяльності називають те, що вона

полягає в охороні закріпленого Конституцією України суспільного ладу, економічної і політичної системи держави, прав і законних інтересів підприємств, установ, організацій та об'єднань громадян, а отже, у зміцненні законності і правопорядку в державі. Особливе місце серед головних завдань правоохоронної діяльності посідає саме захист прав і свобод людини, її життя, здоров'я, честі, гідності та майна.

Традиційно, вітчизняна правова наука розглядає правоохоронну діяльність як єдину правоохоронну функцію, тобто самостійний та пріоритетний напрям державної політики, який за допомогою юридичних засобів здійснюється для досягнення певного соціального ефекту, як захист права загалом, так і прав свобод та законних інтересів людини зокрема, а також дотримання інтересів суспільства та держави.

В Україні існує велика кількість як державних, так і недержавних органів, установ, організацій, які здійснюють правоохоронну діяльність. Одним із таких органів виконавчої влади є саме Національна поліція України, діяльність якої спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України. Відповідно до ч. 1 ст. 1 закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 Національна поліція України – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Крім того, діяльність Національної поліції України обов'язково здійснюється відповідно до визначених законодавцем керівних і основоположних настанов. До них можна віднести: верховенство права, законність, пріоритет прав і свобод людини, прозорість та інші. Дані принципи характеризують правоохоронну функцію та направлені на правоохоронну діяльність як її зовнішній вираз.

Як бачимо, роль та практичне призначення Національної поліції України у процесі реалізації правоохоронної функції держави є важливою, адже поліція, як частина державного апарату, діє з метою виконання завдань та функцій держави: забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх основоположних прав, свобод та інтересів; захист інтересів суспільства та держави, які знаходять своє вираження у їх матеріальних та духовних цінностях; попередження і припинення правопорушень; охорона і забезпечення публічного порядку; виявлення і розкриття злочинів, розшук злочинців, забезпечення безпеки дорожнього руху, захист власності від злочинних посягань та ін.

Одержано 12.10.2017